The West Haven Yale Çok boyutlu A?r? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *The West Haven Yale Çok boyutlu A?r? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31599

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

The West Haven Yale Çok boyutlu A?r? Envanteri (WH-YMPI), kronik a?r? çeken bireylerin a?r? deneyimlerinin sadece ?iddetini de?il, ayn? zamanda günlük ya?am aktiviteleri, sosyal ili?kiler ve duygusal durumlar üzerindeki **çok boyutlu** etkilerini de?erlendirmek amac?yla tasarlanm?? bir ölçektir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, özellikle **kanser** hastalar?nda a?r?n?n psikososyal etkilerini incelemek üzere yap?lm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi hedeflemi?tir.

Ölçek, bireyin a?r?yla ba?a ç?kma stratejilerini, aile ve sosyal çevrenin a?r?ya tepkisini ve a?r?n?n genel ya?am kalitesine etkisini kapsaml? bir ?ekilde analiz etmeye olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

A?r?, Çok Boyutlu A?r? Envanteri, Kanser, Kronik A?r?, Psikososyal De?erlendirme, Psikometri, Uyarlama.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geli?tiricileri: Kerns, Turk ve Rudy. Türkçe Uyarlama: Cetin, A. A., Bektas, H., & Ozdogan, M.

Amaç

Bu envanterin temel amac?, bireylerin ya?ad??? a?r?n?n ?iddetini ölçmenin ötesine geçerek, a?r?n?n bireyin ya?am?na ne ölçüde müdahale etti?ini ve sosyal çevrenin bu a?r? deneyimine nas?l tepki verdi?ini belirlemektir. Bu sayede, sadece semptom yönetimine de?il, ayn? zamanda a?r?n?n neden oldu?u fonksiyonel bozulma ve sosyal dezavantajlara odaklanan kapsaml? tedavi planlar? geli?tirilebilir.

Türkçe uyarlamas?n?n özel amac? ise, Türkiye'deki **kanser** hastalar?nda a?r?n?n çok boyutlu etkilerini kültürel aç?dan geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirebilecek bir araç sa?lamakt?r.

Yap?

The West Haven Yale Çok boyutlu A?r? Envanteri (WH-YMPI), kronik a?r?n?n karma??k do?as?n? yans?tan çe?itli alt boyutlardan olu?ur. Tipik olarak, ölçek üç ana bölüm alt?nda toplanan faktörleri ölçmektedir:

Bölüm I: A?r?n?n Etkisi ve ?iddeti (Pain Impact and Severity): A?r?n?n ?iddeti, günlük aktivitelere müdahalesi ve a?r?n?n genel ya?am üzerindeki kontrolü gibi unsurlar? içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bölüm II: Ya?am Kalitesi ve Duygudurum (Life Quality and Mood): A?r?n?n neden oldu?u stres, kayg?, depresyon ve genel ya?am kalitesi alg?s? gibi psikolojik sonuçlar? de?erlendirir.
Bölüm III: Sosyal Tepkiler ve Destek (Social Responses and Support): Aile üyelerinin ve çevrenin a?r?ya kar?? gösterdi?i destekleyici veya olumsuz tepkileri ölçer; bu, a?r? deneyiminin sosyal ba?lam?n? belirler.

Geçerlik

Cetin, Bektas ve Ozdogan (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in teorik yap?s?na uygun olarak, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in Türkçe formunun da beklenen çok boyutlu yap?y? korudu?unu göstermi?tir.

Özellikle **kanser** hastalar? örnekleminde, ölçe?in alt boyutlar? aras?ndaki korelasyonlar ve di?er ilgili klinik ölçümlerle (örne?in, ya?am kalitesi ölçekleri) olan ili?kileri incelenerek **yap? geçerli?i** kan?tlanm??t?r. Bu, ölçe?in gerçekten de ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? ölçtü?ünü do?rular.

Güvenirlik

Türkçe formun iç tutarl?l???, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. 2016 çal??mas?n?n bulgular?na göre, ölçe?in genelinde ve alt boyutlar?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l?k (genellikle 0.80'in üzerinde) saptanm??t?r. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilirli?ini destekledi?ini göstermektedir.

Gelecekteki çal??malarda test-tekrar test güvenilirli?i gibi di?er güvenilirlik yöntemlerinin de kullan?lmas?, ölçe?in zaman içindeki kararl?l??? hakk?nda ek bilgi sa?layacakt?r.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?, The West Haven Yale Çok boyutlu A?r? Envanteri'nin orijinal üç faktörlü yap?s?n? destekleyen bir **faktör analizi** sunmu?tur. Bu analiz, a?r? ile ili?kili üç temel bile?enin (A?r?n?n Ya?ama Müdahalesi, A?r? ?iddeti ve Sosyal Tepkiler) ayr? ancak ili?kili yap?lar olarak var oldu?unu do?rulam??t?r.

Do?rulay?c? faktör analizinde elde edilen uyum indeksleri, modelin Türk örneklemine iyi oturdu?unu ve ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?l? oldu?unu göstermi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale), Likert tipi derecelendirme (Genellikle 0'dan 6'ya kadar de?i?en derecelendirme kullan?l?r).

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal dil)

Popülasyon Grubu: Kronik a?r? ?ikayeti olan yeti?kinler, özellikle klinik popülasyonlar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, **kanser** tan?s? alm?? ve kronik a?r? çeken bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerin a?r? deneyimlerinin ?iddetini ve ya?amlar?na olan müdahalesini kendi alg?lar?na dayal? olarak de?erlendirmelerini gerektiren psikometrik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Kronik A?r?, Yap? Geçerli?i, Cronbach Alfa, Çok Boyutluluk, Onkoloji Hem?ireli?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hicran Bekta?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: hbaydin@akdeniz.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler ve Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2016

Test Y?l? (Orijinal): 1985

?zinler ve Ücret: Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullan?mlarda izin prosedürleri de?i?ebilir.

Referanslar

Cetin, A. A., Bektas, H., & Ozdogan, M. (2016). The West Haven Yale Multidimensional Pain Inventory: Reliability and validity of the Turkish version in individuals with cancer. *European Journal of Oncology Nursing, 20*, 1-9. DOI: 10.1016/j.ejon.2015.03.007

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kerns, R. D., Turk, D. C., & Rudy, T. E. (1985). The West Haven-Yale Multidimensional Pain Inventory (WHYMPI). Clinical Journal of Pain, 1(1), 77-87. (Orijinal Ölçek Referans?)

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: the-west-haven-yale-multidimensional-pain-inventory-toad.pdf

The West Haven Yale Çok boyutlu A?r? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için ilgili akademik yay?na (Cetin, Bektas, & Ozdogan, 2016) ba?vurulmas? tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM